



รายงานผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การอบรมเชิงปฏิบัติการการเลี้ยงแพะ

โดย

ดร.สรานฎ ปรีสุทธิกุล
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2560

คำนำ

แพะเป็นสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงง่าย หากินเก่ง กินอาหารได้หลายประเภท ทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ทุรกันดารได้ดี มีวงชีวิตสั้น ให้ลูกเร็วเนื่องจากตั้งท้องเพียง 5 เดือน มีเปอร์เซ็นต์การเกิดลูกแฝดสูง ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนสัตว์ได้รวดเร็วกว่าโค-กระบือ และใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อย ลักษณะเช่นนี้ทำให้แพะได้เปรียบสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดอื่น จึงทำให้เกษตรกรในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสนใจเลี้ยงแพะมากขึ้น ถึงแม้เกษตรกรจะให้ความสนใจในการเลี้ยงแพะเนื้อมากขึ้น แต่ความรู้และทักษะการเลี้ยงแพะของเกษตรกรในแถบนี้ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ ในขณะที่ปัจจุบันราคาแพะเนื้อมีชีวิตในเขตภาคกลางตะวันออกเฉียงเหนือราคาประมาณ 100-115 บาท ซึ่งถือว่าเป็นราคาที่ค่อนข้างดีและเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะสามารถมีกำไรได้ ปัจจุบันเกษตรกรที่เลี้ยงแพะในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและใกล้เคียงยังมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับปริมาณความต้องการของตลาด ดังนั้นหากเกษตรกรในแถบนี้มีการเลี้ยงแพะมากขึ้น น่าจะเกิดผลดีในแง่ด้านการตลาด ดังนั้นการอบรมเกษตรกรและผู้สนใจเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานการเลี้ยงแพะในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและใกล้เคียง จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงแพะมากขึ้น เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตแพะ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาให้การเลี้ยงแพะเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร และสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารต่อประชากรในแถบนี้ต่อไป

สรอายุ ปริสุทธิกุล
หัวหน้าโครงการ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
กลุ่มเป้าหมาย	1
แผนการดำเนินงาน	2
ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	3
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	4
ผลการดำเนินงาน	5
การประเมินผลการดำเนินโครงการ	6
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	9
ภาคผนวก ก รายชื่อและที่อยู่ผู้เข้าร่วมโครงการ	10
ภาคผนวก ข ภาพการจัดการอบรม	14
ภาคผนวก ค เอกสารประกอบการอบรม	20

หลักการเหตุผล

แพะเป็นสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงง่าย หากินเก่ง กินอาหารได้หลายประเภท และทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ทุรกันดารได้ดี มีวงชีวิตสั้น ให้ลูกเร็วเนื่องจากตั้งท้องเพียง 5 เดือน มีเปอร์เซ็นต์การเกิดลูกแฝดสูง ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนสัตว์ได้รวดเร็วกว่าโค-กระบือ ลักษณะเช่นนี้ทำให้แพะได้เปรียบสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดอื่น (สมเกียรติ, 2528) ที่ผ่านมามีพื้นที่ที่มีการเลี้ยงแพะหนาแน่นจะอยู่ในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันการขยายตัวการเลี้ยงแพะมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นและมีการกระจายการเลี้ยงแพะไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศมากขึ้น ซึ่งพบว่าอัตราการขยายตัวของจำนวนแพะระหว่างปี 2545-2554 ประมาณ 140% นอกจากนี้รูปแบบการเลี้ยงได้เปลี่ยนจากการเลี้ยงแบบดั้งเดิมเป็นการเลี้ยงเพื่อการค้ามากขึ้น แต่จำนวนแพะยังไม่เพียงพอต่อการบริโภค ซึ่งสังเกตได้จากราคาแพะเนื้อมีชีวิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงกล่าวได้ว่าแพะเป็นปศุสัตว์ประเภทหนึ่งที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงเป็นอาชีพได้ สำหรับต้นทุนการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกรในแต่ละท้องที่แตกต่างกันออกไป สมเกียรติ (2548) กล่าวว่า ต้นทุนการผลิตแพะเนื้ออยู่ระหว่าง 30.16-35.81 บาท/กิโลกรัม ในขณะที่ปัจจุบันราคาซื้อแพะมีชีวิตในเขตภาคกลางราคาประมาณ 100-115 บาท จะเห็นได้ว่าผลตอบแทนของการเลี้ยงแพะค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ อย่างไรก็ตามก็ขึ้นอยู่กับเทคนิคการจัดการของแต่ละฟาร์ม ขณะเดียวกันการขยายพื้นที่การปลูกยางพาราในเขตพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งมีรายงานว่าสามารถเลี้ยงแพะควบคู่ไปกับการปลูกยางพาราได้ แต่การเลี้ยงแพะในเขตพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย โดยจากข้อมูลจำนวนแพะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 16,320 ตัว คิดเป็นเพียง 4% ของจำนวนแพะทั้งหมด (กรมปศุสัตว์, 2554) ทั้งนี้อาจเนื่องจากเกษตรกรมีทัศนคติที่ไม่ดี และขาดความเข้าใจในหลักการเลี้ยงแพะ จึงกล่าวได้ว่าการเลี้ยงแพะเป็นการผลิตปศุสัตว์ทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ สำหรับเกษตรกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เนื่องจากใช้พื้นที่เลี้ยงน้อย ให้ผลตอบแทนค่อนข้างดี และสภาพภูมิประเทศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงแพะ ดังนั้นการอบรมเกษตรกรและผู้สนใจเพื่อให้ความรู้พื้นฐานการเลี้ยงแพะในเขต พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและใกล้เคียง จึงเป็นแนวทางการเพิ่มจำนวนแพะ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร และเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารต่อประชากรในแถบนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจเลี้ยงแพะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มแพะ
2. ผู้อบรมรู้วิธีการปรุงอาหารจากเนื้อแพะ

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรและบุคคลทั่วไปที่สนใจการเลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียง

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

40 คน

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

1. สำรวจเกษตรกรผู้สนใจ
2. ประสานงานวิทยากรที่เกี่ยวข้องจากแต่ละสาขาเพื่อจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. ติดต่อสำนักงานไร่มีกทดลองและห้องปฏิบัติการกลาง เพื่อจัดเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกอบรม
4. ประกาศรับสมัครผู้สนใจ

5. จัดฝึกอบรมโดยการบรรยายและฝึกปฏิบัติ
6. ประเมินผลการฝึกอบรม
7. สรุปผลการดำเนินโครงการ

กิจกรรม	ปี 2559			ปี 2560									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. สํารวจเกษตรกร ผู้สนใจ	←	→											1,000
2. ประสานงาน วิทยากรที่เชี่ยวชาญ แต่ละสาขาเพื่อ จัดทำเอกสาร ประกอบการ ฝึกอบรม	←	→											5,000
3. ติดต่อสำนักงาน ไร่ฝึกทดลองและ ห้องปฏิบัติการกลาง เพื่อจัดเตรียม อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม		←	→										10,000
4. ประกาศรับสมัคร ผู้สนใจ			←	→									1,000
5. จัดฝึกอบรม					←	→							43,138
6. ประเมินผลการ ฝึกอบรม						←	→						1,000
7. สรุปผลการ ดำเนินงาน									←	→			5,000

ระยะเวลาการดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 รวมเวลา 2 วัน

กำหนดการ

วันที่/เวลา	หัวข้อ	ผู้รับผิดชอบ	สถานที่
11 กุมภาพันธ์ 2560			
08.00-08.30 น.	ลงทะเบียน		
08.30-10.30 น.	เทคนิคการจัดการฟาร์มแพะเนื้อ	ดร.สรายุ ปรีสุทธิกุล	ห้อง AG C201
10.30-10.40 น.	พักรับประทานอาหารว่าง		
10.40-11.30 น.	แนวโน้มน ทิศทางตลาดและช่องทางการจำหน่ายแพะเนื้อ	นายนิเวท แม้นพวก	ห้อง AG C201
11.30-12.00	การทำมันหมักยีสต์และฟางหมักยีสต์เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์	รศ.ดร.สิทธิศักดิ์ คำผา	ห้อง AG C201
12.10-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน (สาธิตการปรุงอาหารจากเนื้อแพะ)		
13.00-14.00 น.	การจัดการพ่อแม่พันธุ์ ลูกแพะก่อนหย่านม แพะหย่านม แพะขุน	ดร.สรายุ ปรีสุทธิกุล	ฟาร์มแพะเครือข่าย
14.00-15.00 น.	เทคนิคการจัดการอาหารสำหรับแพะ	ดร.เรืองยศ พิลาจันทร์	ฟาร์มแพะเครือข่าย
15.00-15.10 น.	พักรับประทานอาหารว่าง		
15.10-16.00 น.	เทคนิคการปรับปรุงพันธุ์แพะ	ผศ.ดร.สุรชัย สุวรรณลี	ฟาร์มแพะเครือข่าย
16.00-17.00 น.	การจัดการสุขภาพแพะเบื้องต้น	นายวันชัย อินทิแสง	ฟาร์มแพะเครือข่าย
12 กุมภาพันธ์ 2560			
09.00-12.00 น.	เสวนา แพะสัตว์เศรษฐกิจที่ต้องจับตามอง	คณะวิทยากร	เวทีย่อย

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย
จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	คน	40
ความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ	ร้อยละ	80
ผู้ร่วมโครงการที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	70
ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผู้ร่วมโครงการ	ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มรายได้และเป็นการสร้างอาชีพการเลี้ยงแพะ	

แผนการบูรณาการกับการเรียนการสอน

แผนบูรณาการการเรียนการสอน	ลักษณะการบูรณาการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
วิชา การผลิตแพะและแกะ หลักสูตรวิทยา ศาสตร์บัณฑิต สาขา เกษตรศาสตร์ นักศึกษาชั้นปี : 3 และ 4	การนำเนื้อหาของการบริการวิชาการเข้าสอดแทรกในสาระ วิชาที่ทำการสอน	
	การนำนักศึกษาออกพื้นที่เพื่อร่วมให้บริการวิชาการตาม แผนงานที่กำหนด	นักศึกษาเข้าร่วมเป็น วิทยากรผู้ช่วยในฟาร์มแพะ เนื้อของเกษตรกร
	การมอบหมายงานให้นักศึกษาทำโครงการจากปัญหาของการ ให้บริการวิชาการ	

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

หมวดที่ 1 หมวดค่าตอบแทน	10,200.00
หัวข้อ 1.1 ค่าตอบแทนวิทยากร	7,800.00
1) ค่าตอบแทนวิทยากรโครงการ วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2560	7,800.00
หัวข้อ 1.2 ค่าอาหารนอกเวลาทำการ	2,400.00
2) ขออนุมัติปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เดือนกุมภาพันธ์ 2560	2,400.00
หมวดที่ 2 หมวดค่าใช้จ่าย	43,289.00
หัวข้อ 2.1 ค่าจ้างเหมาบริการ	28,789.00
1) ค่าจ้างเหมาบริการ 1 รายการ(จ้างเหมาเชือดแพะ)	3,000.00
2) ค่าจ้างเหมาบริการ 2 รายการ (จ้างเหมาจัดทำรายงาน จ้างเหมาถ่าย เอกสาร)	8,939.00
3) ค่าจ้างเหมาบริการ 2 รายการ(จ้างเหมารถยนต์)	8,600.00
4) ค่าจ้างเหมาบริการ 3 รายการ (จ้างเหมาจัดทำ X-Stant ,ไวเนล...)	8,250.00
หัวข้อ 2.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ	2,400.00
1) ไปราชการ อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2560 : นำผู้ อบรมเข้าศึกษาดูงานโครงการแพะ	800.00
2) มาราชการ จ.อุบลราชธานี วันที่ 10-12 กุมภาพันธ์ 2560 : เป็นวิทยากร ฝึกอบรม	1,600.00
หัวข้อ 2.3 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	12,100.00
1) ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่าง สำหรับผู้อบรมและคณะทำงาน วันที่ 11- 12 กุมภาพันธ์ 2560	12,100.00
หมวดที่ 3 หมวดค่าวัสดุ	17,649.00
หัวข้อ 3.1 ค่าวัสดุการเกษตร	11,615.00

1) ค่าวัสดุการเกษตร 4 รายการ(ค่าแพะ ค่าปุ๋ย)	10,715.00
2) ค่าวัสดุการเกษตร 6 รายการ (เงินตัลยาถ่ายพยาธิ คอปเปอร์ใส่แผลป้องกัน แมลง..)	900.00
หัวข้อ 3.2 ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์	2,820.00
1) ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ 17 รายการ	2,820.00
หัวข้อ 3.3 ค่าวัสดุสำนักงาน	3,214.00
1) ค่าวัสดุสำนักงาน 9 รายการ(แฟ้มกระเป่า กระดาษชำระ..)	3,214.00
หมวดที่ 4 หมวดค่าสาธารณูปโภค	-
งบประมาณทั้งสิ้น	71,138.00

หมายเหตุ ถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

ผลการดำเนินงาน

โครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการการเลี้ยงแพะ ได้ดำเนินงานในวันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2560 ณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี การดำเนินงานได้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยมีวิทยากรจากภาควิชาสัตวศาสตร์ และนักวิชาการจากสำนักงานไร่ฝักทดลองและห้องปฏิบัติการกลาง คณะเกษตรศาสตร์ รศ.ดร.สิทธิศักดิ์ คำผา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นอกจากนี้ยังมีวิทยากรจากประธานกลุ่มเลี้ยงแพะ จังหวัดชัยนาท (นายนิเวศ แหม่นพวง) ซึ่งเป็นภาคเอกชนที่มีประสบการณ์ด้านการเลี้ยงแพะ-แกะ มาบรรยายเรื่องแนวโน้ม ทิศทางตลาดและช่องทางการจำหน่ายแพะเนื้อ จึงสร้างความมั่นใจด้านการตลาดแพะเนื้อให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้เป็นอย่างดี รายละเอียดของกิจกรรมการฝึกอบรมมีดังนี้

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2559 บรรยายเรื่องเทคนิคการจัดการฟาร์มแพะ แนวโน้ม ทิศทางตลาดและช่องทางการจำหน่ายแพะเนื้อ การทำมันหมักยีสต์และฟางหมักยีสต์เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ การจัดการพ่อแม่พันธุ์ การจัดการลูกแพะ แพะหย่านม และแพะขุน เทคนิคการจัดการอาหารสำหรับแพะ เทคนิคการปรับปรุงพันธุ์แพะ และการจัดการสุขภาพแพะเบื้องต้น โดยดำเนินกิจกรรมในห้องบรรยายและฟาร์มเกษตรกรเครือข่าย

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 ได้จัดเสวนาในหัวข้อแพะสัตว์เศรษฐกิจที่ต้องจับตามอง โดยคณะวิทยากรจากกลุ่มเลี้ยงแพะ จังหวัดชัยนาท เครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงแพะจังหวัดอำนาจเจริญ ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ และปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี

นอกจากนี้หลังจากการฝึกอบรม เกษตรกรได้จัดประชุมเพื่อดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงแพะ จังหวัดอุบลราชธานี ในวันที่ 26 กันยายน ณ ห้องประชุมวรพงษ์ สุริยภัทร

การประเมินผลการดำเนินโครงการ

การประเมินผลความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ผู้ตอบแบบสอบถาม 67 คน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการ	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	59.7
	หญิง	40.3
2. อายุ	ต่ำกว่า 15 ปี	0.00
	16 - 25 ปี	5.22
	26 - 35 ปี	19.05
	36 - 45 ปี	35.47
	46 - 55 ปี	26.65
	มากกว่า 55 ปี	13.61
3. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	18.00
	มัธยมศึกษาตอนต้น, ปวช.	20.19
	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวส.	29.94
	อนุปริญญา	10.18
	ปริญญาตรี	13.43
	ปริญญาโท	3.99
	ปริญญาเอก	2.77
อื่นๆ	1.49	
4. อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	0.00
	ข้าราชการ	4.13
	พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ	1.45
	ธุรกิจส่วนตัว	37.71
	ลูกจ้าง	4.65
	เกษตรกร	50.4
	อื่นๆ	1.67
5. ภูมิลำเนา	อุบลราชธานี	46.27
	อำนาจเจริญ	25.37
	ยโสธร	0.00
	มุกดาหาร	0.00
	สุรินทร์	20.90
	ศรีสะเกษ	4.48
	อื่นๆ	2.99

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการบริการวิชาการ

เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับดังนี้

ค่าคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

การกำหนดช่วงคะแนนที่สัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจ กำหนดดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
1.00-1.80	น้อยที่สุด
1.81-2.60	น้อย
2.61-3.40	ปานกลาง
3.41-4.20	มาก
4.21-5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ				
1.	ท่านสามารถติดต่อเข้ารับการอบรม / สอบถามข้อมูล การอบรมได้หลายช่องทาง วิธีการ	84.18	4.21	มากที่สุด
2.	ขั้นตอนการเข้ารับการอบรมไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	82.50	4.13	มาก
3.	การให้บริการเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว	91.67	4.58	มากที่สุด
4.	เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ สุภาพ น่าเชื่อถือ	95.00	4.75	มากที่สุด
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
5.	สถานที่ในการอบรมมีความเหมาะสม	86.27	4.31	มากที่สุด
6.	อาหารและเครื่องดื่มเพียงพอ	86.57	4.33	มากที่สุด
7.	เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	86.27	4.31	มากที่สุด
8.	จำนวนอุปกรณ์เครื่องมือเหมาะสม	83.88	4.19	มากที่สุด
9.	ระยะเวลาที่ใช้ในการให้บริการวิชาการเหมาะสม	84.48	4.22	มากที่สุด
ด้านคุณภาพการให้บริการ				
10.	หัวข้อการอบรมตรงกับความต้องการ / ความสนใจ	89.85	4.63	มากที่สุด
11.	วิทยากรมีความรู้ ความสามารถและถ่ายทอด ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์	91.94	4.60	มากที่สุด
12.	ระดับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ก่อนการอบรม	66.57	3.33	ปานกลาง

ลำดับที่	รายการประเมิน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
13	ระดับความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพหลังการอบรม	85.97	4.30	มากที่สุด
14	ความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย	86.57	4.33	มากที่สุด

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- อยากให้จัดโครงการลักษณะนี้อีก
- ช่วยให้เกษตรกรมีทางเลือกในอาชีพเกษตรกรรม
- เป็นเวทีแลกเปลี่ยนทัศนคติร่วมกับผู้เข้าอบรม

ผลสำเร็จการดำเนินโครงการ

การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

การดำเนินโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเลี้ยงแพะ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการฟาร์มแพะ แนวโน้มทิศทางการตลาดและช่องทางการจำหน่ายแพะเนื้อ การทำมันหมักยีสต์และฟางหมักยีสต์เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ การจัดการพ่อแม่พันธุ์ การจัดการลูกแพะ แพะหย่านม และแพะขุน เทคนิคการจัดการอาหารสำหรับแพะ เทคนิคการปรับปรุงพันธุ์แพะ และการจัดการสุขภาพแพะเบื้องต้น โดยดำเนินกิจกรรมในห้องบรรยายและฟาร์มเกษตรกรเครือข่าย นอกจากนี้ยังได้จัดเวทีเสวนาทางวิชาการในหัวข้อ “แพะสัตว์เศรษฐกิจที่ต้องจับตามอง” โดยมีผู้เข้าอบรมจำนวน 104 คน มากกว่าที่ตั้งเป้าที่ 64 คน นอกจากนี้คณะเกษตรศาสตร์ ยังสนับสนุนสถานที่เพื่อจัดประชุมเพื่อดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

ความสำเร็จในการบูรณาการกับการเรียนการสอน

การดำเนินโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเลี้ยงแพะได้วางแผนไว้ให้บูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนวิชาการผลิตแพะและแกะ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ สำหรับนักศึกษาชั้นปี 3 และ 4 สาขาสัตวศาสตร์ โดยมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนี้จำนวน 10 คน นักศึกษาเหล่านี้ได้ถูกมอบหมายให้เป็นนักศึกษาผู้ช่วยวิทยากรด้านการฝึกปฏิบัติซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิชาที่เรียน นอกจากนี้การร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนดีขึ้น รวมทั้งได้ร่วมวางแผนการจัดการการฝึกอบรม เพิ่มประสบการณ์ด้านการจัดการอบรม

การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนด

- จำนวนผู้เข้าอบรมในโครงการนี้เป็นไปตามเป้าหมาย คือ 104 คน (เป้าหมาย 40 คน)
- ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
- นักศึกษาที่เรียนในวิชาวิชาการผลิตแพะและแกะ จำนวน 10 คนได้เข้าร่วมเป็นผู้ช่วยวิทยากรและร่วมบริหารจัดการการฝึกอบรม
- ดำเนินโครงการแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา
- ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผู้ร่วมโครงการ โดยผลของการประเมินของผู้ร่วมโครงการในหัวข้อการได้ระดับความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพหลังการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด (4.30) และหัวข้อด้านความคุ้มค่า

เมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับมากที่สุด (4.33) เช่นกัน ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับจะส่งเสริมให้สร้างรายได้ในท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	คน	40	104
ความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ	ร้อยละ	80	86.81
ผู้ร่วมโครงการที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	70	85.97
ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผู้ร่วมโครงการ	ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มรายได้และเป็นการสร้างอาชีพการเลี้ยงแพะ		

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลมีโครงการสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงแพะมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงแพะ โดยมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ให้การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ จึงทำให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้ารับการอบรมจำนวนมากและกระทบต่อการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้การจัดอบรมครั้งต่อไปควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ด้านการรวมกลุ่มเพื่อจะช่วยให้เกษตรกรเห็นประโยชน์และตระหนักถึงการรวมกลุ่ม ซึ่งจะสร้างความยั่งยืนของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะในระยะยาวต่อไป

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์
1	นายศราวุธ คำจันทร์	101	5	มุกดาหาร	เมือง	มุกดาหาร	49000	081-6622456
2	นายทองมี คำจันทร์	101	5	มุกดาหาร	เมือง	มุกดาหาร	49000	088-3717118
3	นายทินกร พลเยี่ยม	19	5	มุกดาหาร	เมือง	มุกดาหาร	49000	081-6622456
4	นางอรทัย พลเยี่ยม	19	5	มุกดาหาร	เมือง	มุกดาหาร	49000	083-3455063
5	นางศุภลักษณ์ คำสิงห์					มุกดาหาร		
6	นายพิสิทธิ์ ชาติพา					มุกดาหาร		
7	นางประศศ ชาติพา					มุกดาหาร		
8	นายศุภกร ตั้งกิจพาณิชย์กุล					มุกดาหาร		
9	นายนาที คำนนท์					มุกดาหาร		
10	นายปราโมทย์ นามโพธิ์ไทร					มุกดาหาร		
11	นายปริญญญา ผาคำ					ศรีสะเกษ		
12	นายรุ่งอรุณ ศรีสุธรรม					ศรีสะเกษ		
13	นายพงษ์ศักดิ์ จันทร์แดง	168/2	1	โนนค้อ	โนนคูณ	ศรีสะเกษ	33250	061-4014526
14	นางราตรี จันทร์แดง	114	2	โนนค้อ	โนนคูณ	ศรีสะเกษ	33250	090-2922300
15	นางเยาวนิตย์ ปิ่นแก้ว	108/2	6	เขวาสินรินทร์	เขวาสินรินทร์	สุรินทร์	32000	0804679105
16	นายวินัน สุขประสพ	111	7	บักได	พนมดงรัก	สุรินทร์	32140	0887230284
17	นางวิภาวรรณ แก้วกองทรัพย์	68	10	สำเภาสูง	บัวเชด	สุรินทร์	32230	0887091116
18	นายเกรียงไกร กรองทอง	181	1	หนองเหล็ก	ศรีขรภูมิ	สุรินทร์	32110	0884534646
19	นางสุนทร ถนอมเมือง	142	15	นาบัว	เมือง	สุรินทร์	32000	0958738199
20	นางชุตินา บุติมาลัย	71	6	ทุ่งมน	ปราสาท	สุรินทร์	32140	0930705845
21	นายสมมะโน วราพร	57	1	บุแกรง	จอมพระ	สุรินทร์		0902187947
22	นายศรีทะกุมาน ชินะมา	192	1	กระโพ	ท่าตูม	สุรินทร์	32120	0897193071
23	นายพยงค์ พิมพ์พา					สุรินทร์		
24	นางกวิณพัฒน์ ชันติภัทรมงคล	75	15	แตล	ศรีขรภูมิ	สุรินทร์	32110	088-3449886
25	นายจำนงค์ เกษแก้ว					สุรินทร์		
26	นางสมพร ชินะมา					สุรินทร์		
27	นายเรืองศักดิ์ สีตะริสุ	8	4	ยางสว่าง	รัตนบุรี	สุรินทร์	32130	086-2147969
28	นายประดิษฐ์ พันพรม	60	4	บัวเชด	บัวเชด	สุรินทร์	32230	062-1845922
29	นายสุทธิศักดิ์ ชัยเจริญผล	75	15	แตล	ศรีขรภูมิ	สุรินทร์	32110	088-3449286
30	นางสาวธัชกร รักษาพันธ์	66	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ	37240	061-9260444
31	นายสัมพันธ์ บุญศรี	53	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ	37240	098-3434692
32	นายพีรวัส ต่อชีพ	66	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ	37240	084-7042372
33	นายอภิวิชญ์ เอนกวงค์หิรัญ	168	6	ขามใหญ่	เมือง	อุบลฯ	34000	090-2398154
34	นางรัชณี จุฬารมย์	127	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ	37240	088-4645839

35	นางนิตยาพร ดอกไม้	125	1	ดอนเมย	เมือง	อำนาจเจริญ	37240	085-2081428
36	นางสาวศุภชญา ศรีกุลรักษ์	12	2	คำพระ	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ	37240	082-1504947
37	นางภาชีนี อมรวงศ์	168	6	ขามใหญ่	เมือง	อุบลฯ	34000	090-2365566
38	นางปทุมณา บุญกันท์	74	10	หนองมะ แขว	เมือง	อำนาจเจริญ	37000	062-1891926
39	นางปภาวิหารย์ อุปรีมาตร	66	7	โนนงาม	ปทุมราช วงศา	อำนาจเจริญ		089-7164505
40	ว่าที่ ร.ต.ณรงค์ศักดิ์ เสวียงค์	217	9	ห้วยไร่	เมือง	อำนาจเจริญ	37000	089-7135263
41	นายอำพร สิริระบุตร	46	16	ดงบัง	ลืออำนาจ	อำนาจเจริญ	37210	084-8356755
42	นายกฤษดา สันติศิรินันดร	106	9	ขานูมาน	ขานูมาน	อำนาจเจริญ	37210	081-2566610
43	นายสวัสดิ์ มีแสง					อำนาจเจริญ		
44	นายบุญธรรม ผุยมูลตรี	202	3	ปากอ	ขานูมาน	อำนาจเจริญ	37210	089-8329554
45	นายธีรวัฒน์ ไชยสิทธิ์					อำนาจเจริญ		
46	นายณัฐพล สาริพันธ์					อำนาจเจริญ		
47	นายประเสริฐ ทำความชอบ	13	8	โนนงาม	ปทุมราช วงศา	อำนาจเจริญ	37110	081-1859427
48	นางสาวอโณทัย นาคแท้	217	9	ห้วยไร่	เมือง	อำนาจเจริญ	37000	096-3577940
49	นายชัยศรี มุทาพร	56	13	ปากอ	ขานูมาน	อำนาจเจริญ		
50	นายปรีดา ฌดาบุตร					อำนาจเจริญ		
51	นายชวิทย์ คล้ายเพ็ง	56	13	ปากอ	ขานูมาน	อำนาจเจริญ	37210	
52	นายสุริยา สันติศิรินันดร	97	9	นิคม	ขานูมาน	อำนาจเจริญ	37210	
53	นายคำศรี อุสาหพันธ์					อำนาจเจริญ		
54	นายจรัญเดช โยธาฤทธิ์	186	5	บ้านแมด	บุณฑริก	อุบลฯ	34230	
55	นายพรเทพ แก้วมัน	55/2	5	บ้านแมด	บุณฑริก	อุบลฯ	34230	090-2896819
56	นายสุทัศน์ โสณมัย	121	9	โพนงาม	บุณฑริก	อุบลฯ	34230	091-1354645
57	นายฟ้าใหม่ สายศิลป์	265	10	นาโพธิ์	บุณฑริก	อุบลฯ	34230	082-3783665
58	นางสาวดวงฤทัย ทรายแดง	186	5	บ้านแมด	บุณฑริก	อุบลฯ	34230	
59	นายธเนศ บุรณ์เจริญ	25	13	โพธิ์ศรี	พิบูลมังสา หาร	อุบลฯ	34110	093-1064236
60	นางกมลทิพย์ บุรณ์เจริญ	25	13	โพธิ์ศรี	พิบูลมังสา หาร	อุบลฯ	34110	082-7527541
61	นายสมชาย กาฬเนตร	199	12	ม่วงสามสิบ	ม่วงสามสิบ	อุบลฯ	34140	087-9553947
62	นายสวาท กาฬเนตร	205/1	12	ม่วงสามสิบ	ม่วงสามสิบ	อุบลฯ	34140	081-8766893
63	นางสาวพจมาลย์ กิ่งแสง	14	13	ม่วงสามสิบ	ม่วงสามสิบ	อุบลฯ	34140	093-0655510
64	นายไพฑูล ละคาดก	28	13	ตบทุ	เดชอุดม	อุบลฯ	34000	084-8232379
65	นางสาวอุบล บุญช่วย	36	10	โนนสวรรค์	นาจะหลวย	อุบลฯ	34280	086-8188651
66	นายอภิสิทธิ์ ทองสม	22	10	โนนสวรรค์	นาจะหลวย	อุบลฯ	34280	089-6955513
67	นายศักดิ์ดา ประสาร	62	4	ทุ่งนาค้า	วารินชำราบ	อุบลฯ	34190	084-8311374
68	นายจุฑาเกียรติ เงินช้าง	90	14	ช.ชยางกูร ในเมือง	เมือง	อุบลฯ	34000	082-2354975
69	นายสมพงษ์ ผลาเลิศ	17	3	สว่าง	สว่างวีระวงศ์	อุบลฯ	34000	034-280902
70	นายพีระพล ผลาเลิศ	32	7	คูเมือง	วารินชำราบ	อุบลฯ	34190	
71	นายวิทยา แก้วศรี	374	3	ปุง	เมือง	อุบลฯ	37000	
72	นายนิรันดร์ สุวรรณราช	บ้านเม็กน้อย	16	กลาง	เดชอุดม	อุบลฯ	34160	099-0350571

73	นางสาววิศรา วรพิมพ์รัตน์	บ้านเม็กน้อย	16	กลาง	เดชอุดม	อุบลฯ	34160	099-0350571
74	นายพัฒนศักดิ์ ปทุมวัน					อุบลฯ		
75	นายวีรพล พันกรรม					อุบลฯ		
76	นางเปลื้องศรี สายจันทร์	229	3	กุดประทาย	เดชอุดม	อุบลฯ	34160	098-8870559
77	นายจรัสพงษ์ การบรรจง	161	2	ซี้เหล็ก	เมือง	อุบลฯ	34000	081-3609443
78	นางสาวสุดใจ ภาคสอง	39	1	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
79	นางฉวี ทองอ่อน	113	1	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
80	นางคำบาง พูลสุข	3	1	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
81	นางสุปราณี นงนุช	1	1	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
82	นางนวลจันทร์ เนาพันธ์					อุบลฯ		
83	นายวรวิฑูรี นุ่นทอง	143	10	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	094-3650326
84	นายคำใหม่ ชื่นอ่อน	52	10	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
85	นางทิพย์ อุ่มบุญ	31	13	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
86	นายจันท์ ทองอ่อน					อุบลฯ		
87	นายเฉลียว ทุนทอง	143	10	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	087-4535426
88	นางวาสนา นันตะวงค์	72	10	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	083-7443714
89	นายคำใบ ชาวตะการ					สำโรง		
90	นายสุพจน์ เหลาศรี					น้ำยืน		
91	ผศ.ราชน ดวงศรี					อุบลฯ		
92	นางสาวจรรยากร บุญทอง	233	11	กุดประทาย	เดชอุดม	อุบลฯ	34160	090-8191372
93	นายวัฒน์กร อ่อนศรี					อุบลฯ		
94	นายฟ้าลิขิต ยิ้มพึงเทียม	47	20	กุดประทาย	เดชอุดม	อุบลฯ	34160	091-3388041
95	นายสมหมาย ทองใส					อุบลฯ		
96	นางสาวพิศมัย พูลสุข	28	10	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
97	นายแสงศรี จันทร์พวง					อุบลฯ		
98	นางทองนาค ศรีสวัสดิ์	63	1	เหล่าแดง	ดอนมดแดง	อุบลฯ	34000	
99	นายอำนาจ มุทาพร	9	13	ปากอ	ขานูมาน	อำนาจเจริญ	37210	
100	นางสาววิลามาศ สมพะพะ	326	8	โคกกุ่ม	ขานูมาน	อำนาจเจริญ	37210	087-8783868
101	นางเสาวลักษณ์ มุมมทอง	97	12	ข้างปี	ศรีขรภูมิ	สุรินทร์	32110	086-2567805
102	นางสาวโสภา บุญมี	36	19	เมืองแก	ท่าตูม	สุรินทร์	32120	082-7502646
103	นางยุพิน ทำความชอบ	13	8	โนนงาม	ปทุมราช วงศา	อำนาจเจริญ	37110	081-859427
104	นายพงศธร คุณสาส์ต	75	5	ท่าช้าง	สว่างวีระวงศ์	อุบลฯ	34190	

ภาคผนวก ข
ภาพการจัดอบรม



ภาพที่ 1 การบรรยายในห้องฝึกอบรม



ภาพที่ 2 การบรรยายในฟาร์มแพะเครือข่ายฐานการจัดการพ่อแม่พันธุ์



ภาพที่ 3 การบรรยาย ณ ฟาร์มแพะเครือข่ายฐานด้านการปรับปรุงพันธุ์แพะ



ภาพที่ 4 การบรรยาย ณ ฟาร์มแพะเครือข่ายฐานด้านอาหารแพะ



ภาพที่ 5 บรรยากาศฟาร์มแพะเครือข่าย



ภาพที่ 6 การรอขึ้นรถเพื่อเดินทางไปฟาร์มเครือข่าย



ภาพที่ 7 การจัดเสวนาในงานเกษตรอีสานใต้ ปี พ.ศ. 2560



ภาพที่ 8 บรรยากาศการฟังเสวนา



ภาพที่ 9 การประชุมเพื่อจัดตั้งเครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงแพะ จังหวัดอุบลราชธานี หลังจากการฝึกอบรม



ภาพที่ 10 เกษตรกรผู้จัดตั้งเครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงแพะ จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคผนวก ค
เอกสารประกอบการอบรม

Slide 1



Slide 2

ข้อมูลทั่วไป

- ❖ แพะเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก
- ❖ การเลี้ยงแพะของไทย 98% เป็นแพะเนื้อ (ศูนย์สารสนเทศกรมปศุสัตว์, 2554)
- ❖ ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อย วงรอบการผลิตสั้น
- ❖ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศภาคตะวันออกเฉียงเหนือเหมาะสม
- ❖ สัดส่วนต้นทุนการผลิตด้านอาหารต่ำ
- ❖ กรมปศุสัตว์ มีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญในอนาคต

Slide 3

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรแพะของกลุ่มอาเซียนปี ค.ศ. 2010

ประเทศ	จำนวน(ตัว)	ร้อยละ
อินโดนีเซีย	16,821,000	64.09
ฟิลิปปินส์	4,177,700	15.92
พม่า	2,750,000	10.48
เวียดนาม	1,288,350	4.91
มาเลเซีย	537,670	2.05
ไทย	380,277	1.45
ลาว	289,000	1.10
บรูไน	2,700	0.01
สิงคโปร์	670	0.00
รวม	26,247,367	100

ที่มา: FAO (2012)

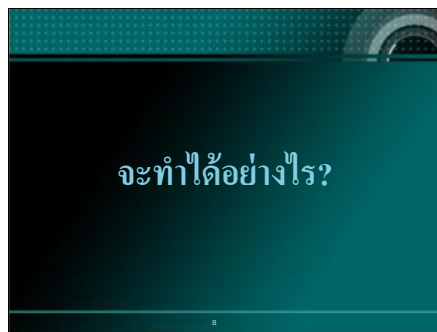
Slide 7

เกณฑ์มาตรฐานในการเลี้ยงแพะ

	พม่า	จีน	ติมุก
จำนวนลูกเกิด/แม่/ปี	1.5	2.0	2.2
จำนวนลูกหย่านแม่/ปี	1.3	1.8	2.0
%การตายก่อนหย่าน	12	10	7.5
%การตายหลังหย่าน	5	3	1.5
ช่วงห่างการให้ลูก	285	250	210
ปริมาณน้ำนมเฉลี่ย/วัน	1.0	1.5	1.75

Chaiyawan Wattanasathai, (2557) 7

Slide 8



Slide 9



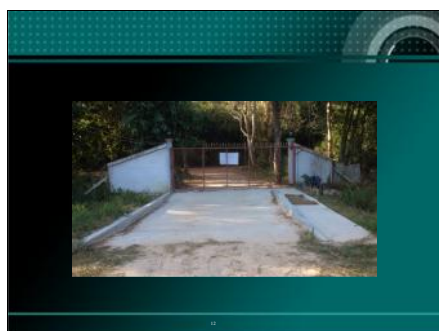
Slide 10



Slide 11

ชื่อ	ลักษณะพื้นที่	รายชื่อเขตการศึกษา	
		เขต ก	เขต ข
เขต ก	๑. อำเภอเมืองราชบุรี ๒. อำเภอท่ายาง ๓. อำเภอบ้านคา ๔. อำเภอหนองปรือ ๕. อำเภอบ้านโป่ง ๖. อำเภอเสนาะ ๗. อำเภอเมืองราชบุรี ๘. อำเภอเมืองราชบุรี	๑. อำเภอเมืองราชบุรี ๒. อำเภอเมืองราชบุรี ๓. อำเภอเมืองราชบุรี ๔. อำเภอเมืองราชบุรี ๕. อำเภอเมืองราชบุรี ๖. อำเภอเมืองราชบุรี	๑. อำเภอเมืองราชบุรี ๒. อำเภอเมืองราชบุรี ๓. อำเภอเมืองราชบุรี ๔. อำเภอเมืองราชบุรี ๕. อำเภอเมืองราชบุรี ๖. อำเภอเมืองราชบุรี

Slide 12



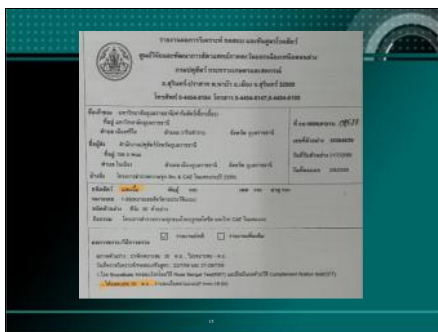
Slide 13



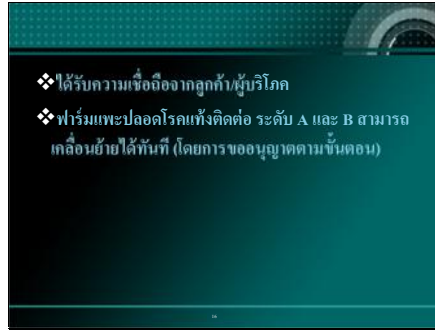
Slide 14



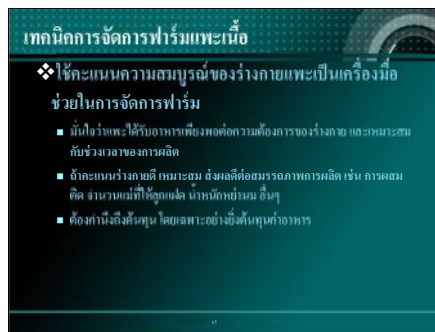
Slide 15



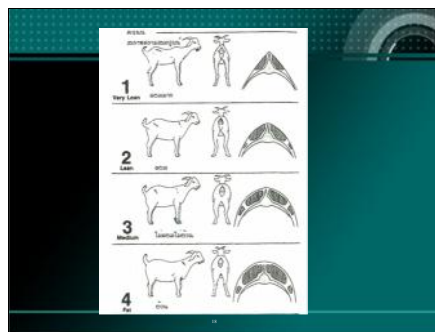
Slide 16



Slide 17



Slide 18



Slide 19

คะแนนความสมบูรณ์ของร่างกายแพะที่ทิ้งประสงค์

ช่วงเวลา	คะแนนที่ทิ้งประสงค์
ก่อนการผสมพันธุ์	3
อู๋มท้อง	3
หลังคลอดลูก	2, 2+
หย่านม	3, 3+
พ่อพันธุ์	3

Slide 20

- ❖ ตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหา
- แพะผสมตามเหตุเพราะอะไร?
 - อาหารมี % ใกล้เคียงกับ ดังเดิมไปไร่หรือไร?
 - สีของแพะแดงเกินไปหรือไม่?
 - มีวางอาหารเพียงพอหรือไม่?
 - แพะกำลังล้มเหลว ถัดเข้ามาอาหารหรือไม่?

Slide 21



Slide 22



Slide 23

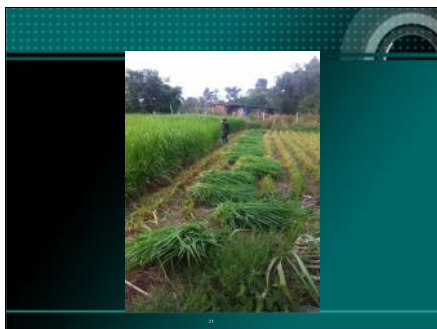


Slide 24

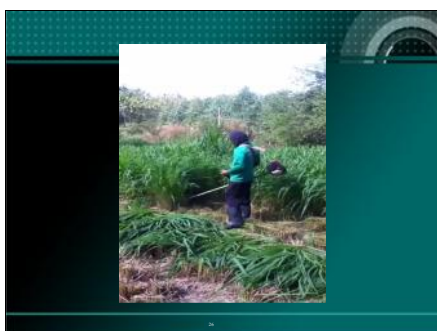
❖ **ต้นทุนการผลิต**

- ให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการฟิซอลาริสต์
- ใช้อาหารชั้นต่ำที่จำเป็น
- ใช้ผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมเกษตร ที่ราคาสูง เช่น ถั่วมัน ถั่วป่น
- ขนาดของฟาร์มต้องเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายแรงงาน

Slide 25



Slide 26



Slide 27

❖ การจัดการด้านสุขภาพแพะ

- ศึกษาพฤติกรรมของแพะ ปกติไม่ปกติ เช่นลูกแพะยืนห่างตก
- การจัดการสุขภาพ
 - การฉีดวัคซีนป้องกันโรค
 - การฉีดยาฆ่าพยาธิ
 - การฉีดฮอร์โมน

Slide 28

- พยาธิคือเรื่องใหญ่สำหรับแพะ
 - ลูกแพะจะติดนมก่อนถ่ายพยาธิเดือนละที
 - ลูกแพะจะเข้านมถ่ายพยาธิทุก 2 เดือน
 - พ่อแม่พันธุ์ ถ่ายพยาธิทุก 3 เดือน
 - มีพยาธิพยาธิในอุ้งในจะรุนแรงกว่าลูกแล้ว
- ให้อาหารที่โรยประคบและทานบ่อย ทุกๆ 6 เดือน



Slide 29

- โรคที่พบบ่อย
 - หืดหอบ
 - เลือดปนในนม
 - ปวดขา
 - มีกลิ่นเหม็น
 - แก้ไขได้
 - ใช้ยาที่ขึ้นบนซองยา (KAB)

Slide 30

- ❖ ด้านการตลาด
 - การรวมกลุ่มที่ทางรอดของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ
 - พัฒนากลุ่มภาพผลิตของไร่รวมอยู่เสมอ



Slide 31

❖ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยการบันทึกข้อมูล

- บันทึกเหตุการณ์ที่สำคัญ
 - การลงบันทึก เช่น บันทึกขาย แม่พันธุ์ พาส์,
 - การคลอด เช่น บันทึกคลอด น้อกับทารกคลอด
 - การย้ายถิ่น เช่น บันทึกย้ายถิ่น น้ำหนักการผ่า
 - การฉาย เช่น บันทึกฉายแสงสุขภาพ
 - การคัดแยก เช่น บันทึกคัดแยก ทางสุขภาพศึกษา
- บันทึกเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย

Slide 32

❖ ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยการบันทึกข้อมูล

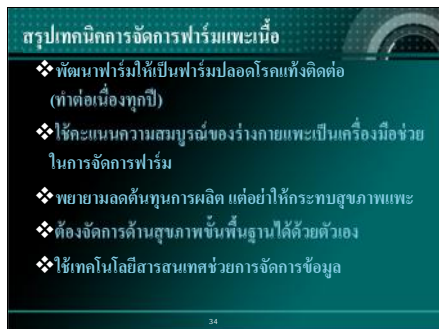
ลำดับ	วันเกิด	ชนิดตัว	เพศ	บันทึก (ลำดับตัว)	ชนิดพันธุ์	สถานะ	สุขภาพ	โรค	การผ่า	การย้าย	การฉาย	การคัดแยก	การรับ	การจ่าย	หมายเหตุ
1	15/02/04	แม่ตัว	ตัวเมีย												แม่ตัว
2	18/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
3	18/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
4	14/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
5	14/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
6	13/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
7	15/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
8	14/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
9	13/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
10	15/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
11	14/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
12	13/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
13	15/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
14	14/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว
15	13/02/04	ลูกตัว	ตัวเมีย												ลูกตัว
16	15/02/04	ลูกตัว	ตัวผู้												ลูกตัว

Slide 33

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในภาคอีสาน

- ❖ ทัศนคติของผู้บริโภค
- ❖ ปัญหาด้านพยาธิ
- ❖ เกษตรกรรายย่อยยังมีปัญหาช่องทางกระจาย

Slide 34



Slide 35



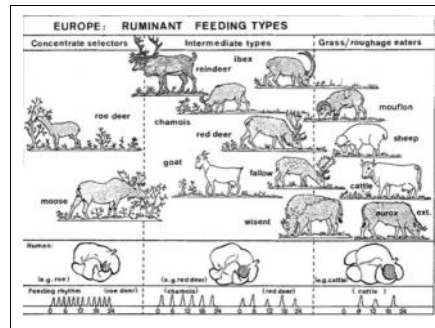
Slide 1

อาหารสำหรับแพะ

โดย ดร.เรืองยศ พิลาจันทร์

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการเลี้ยงแพะ
๑๑ กุมภาพันธ์ งานเกษตรอีสานใต้ ประจำปี ๒๕๖๐

Slide 2



Slide 3

ข้อแตกต่างระหว่างแพะ-แกะกับโค-กระบือ

- ชอบกินอาหารที่วางบนที่สูง ไม่ชอบกินอาหารที่ถูกตัวอื่นเหยียบย่ำ
- เลือกกินอาหารได้ดีกว่า กินแต่ของแซบๆ
- ท่อทางเดินอาหารสั้นกว่า ทำให้ขับถ่ายออกเร็วกว่า
- ในแต่ละวันกินอาหารบ่อยครั้งกว่า
- กินอาหารต่อน้ำหนักตัวได้มากกว่า (2-5%)

Slide 4

ข้อแตกต่างระหว่างแพะ-แกะ กับ โค-กระบือ

- แพะต้องฉีดได้ง่ายเมื่อกินอาหารสด จึงควรมีอาหารแห้งให้แพะกินรองท้องทุกวัน
- การเลี้ยงลูกแพะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ
- อัตราการเพิ่มน้ำหนักตัวน้ำหนักตัว/วันสูงกว่า
- แต่แร่ธาตุเสริมมีความสำคัญมาก

Slide 5

ความต้องการโภชนะของแพะ

- โภชนะ---> น้ำ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน แร่ธาตุ วิตามิน
- ต้องการปริมาณมาก ได้แก่ คาร์โบฯ+ไขมัน (พลังงาน) โปรตีน

ประเภทแพะ	น้ำหนักตัว กก.	กินอาหาร กก./วัน	พลังงาน %	โปรตีน %
แพะเล็ก	20	0.65	68.0	12.0
แพะรุ่น-ขุน	35	1.20	50.0	10.0
แพะอู่มท้อง	60	1.95	65.0	11.0
แพะเลี้ยงลูก	60	1.86	55.0	8.0
แพะพ่อพันธุ์	125	2.27	53.0	7.5

Slide 6

- แพะอู่มท้องระยะท้ายๆ ต้องได้รับอาหารที่มีโภชนะสูงๆ โดยเฉพาะโปรตีน วิตามิน แร่ธาตุ แต่อย่าให้แพะอ้วนเกินไป
- ชนิดของอาหารมีผลต่อระดับของโปรตีน อาหารคุณภาพต่ำ ต้องเพิ่มระดับโปรตีนอีก 10%
- แพะเล็กต้องการอาหารเข้มข้นกว่าแพะโต เพราะกินได้น้อยกว่า
- หากต้องเปลี่ยนชนิดอาหาร ต้องค่อยๆเปลี่ยน อาจใช้เวลา 5-7 วัน

Slide 7

อาหารแพะ



- อาหารหยาบ --> มีเส้นใยมากกว่า 18.0%
- อาหารเข้มข้น --> มีเส้นใยน้อยกว่า 18.0%

	
อาหารหยาบ	อาหารข้น

Slide 8

อาหารหยาบ

- กลุ่มหญ้า

Slide 9

Slide 10

อาหารหยาบ

- กลุ่มตระกูลถั่ว



Slide 11

อาหารหยาบ

- กลุ่มเศษเหลือทางการเกษตร



Slide 12

รูปแบบอาหารหยาบ

สด



แห้ง หมัก

Slide 13

อาหารหยาบ

- พืชท้องถิ่น หรือพืชทางเลือกอื่นๆ



ใบมะม่วงหรือขนุน

ใบมันสำปะหลังแห้งหรือหมัก

Slide 14




ต้นทองหลาง

ต้นแคบ้าน

© TopTropicals.com

Slide 15



ต้นมะขามเทศ

ต้นช่อ

Slide 16

อาหารหยาบ

• องค์ประกอบทางโภชนาของอาหารหยาบ

ชนิดอาหารหยาบ	สิ่งแห้ง, %	พลังงาน, %	โปรตีน, %
ฟางข้าว	90-92	40-45	2-4
หญ้าสด	20-30	50-60	7-12
พืชตระกูลถั่ว	25-30	55-62	20-25
ใบกระถิน (สด)	25-30	65-70	15-25
ต้นข้าวโพด	25-30	55-65	8-10
ใบมันสำปะหลังแห้ง	87-90	65-70	20-25
ใบพืชอื่นๆ	25-30	55-65	15-25

Slide 17

สารพิษในพืชที่ต้องพึงระวัง

กรดไฮโดรไซยานิก (HCN)
- พบมากในใบมันสำปะหลังสด เปลือกหัวมัน

สารพิษไมมอซิน (Mimosin)
- พบมากในใบกระถินสด ใบชราบพื้นเมือง

สารไนเตรทหรือไนไตรท์ (Nitrate or Nitrite)
- พบมากในพืชที่โตเร็ว เช่น ใบชราบไร้หนาม เถามันเทศ ใบทองหลวง

Slide 18



Slide 19

พืชที่ควรระวังหรือหลีกเลี่ยง



ไมยราบไร้หนาม

ใบมันสำปะหลังสด

Slide 20

อาหารเข้มข้น

- วัตถุดิบแหล่งให้พลังงาน



Slide 21

อาหารเข้มข้น

- วัตถุดิบแหล่งโปรตีน



Slide 22

อาหารเข้มข้น

- วัตถุดิบทางเลือกอื่น ๆ

Slide 23

อาหารเข้มข้น

- องค์ประกอบทางโภชนาการของวัตถุดิบอาหารเข้มข้น

ชนิดของวัตถุดิบ	พลังงาน, %	พลังงาน, %	โปรตีน, %
มันสำปะหลัง	90	80	2-3
เมล็ดข้าวโพด	87-90	82	8-8.5
ปลายข้าว	90	80	6-7
รำละเอียด	90	75	12-14
กากถั่วเหลือง	90	72	42-44
กากเนื้อในเมล็ดปาล์ม	90	70-75	19-21
ปลาป่น	90	70	50-60

Slide 24

อาหารเข้มข้น

- อาหารข้นผสมสำเร็จ

Slide 25

ตัวอย่างสูตรอาหารสำหรับแพะ

วัตถุดิบ	โปรตีน, %					
	10	10	12	12	14	14
มันดิน	72	56	60	50	57	50
เมล็ดข้าวโพด	0	15	0	14	0	14
รำละเอียด	15	10	15	11	12	11.7
กากถั่วเหลือง	12	10	15	14	20	12
กากปาล์มรวม	0	8	9	10	10	10
ยูเรีย	0	0	0	0	0	1
กำมะถัน	0	0	0	0	0	0.3
เกลือแร่ธาตุ	1	1	1	1	1	1

Slide 26

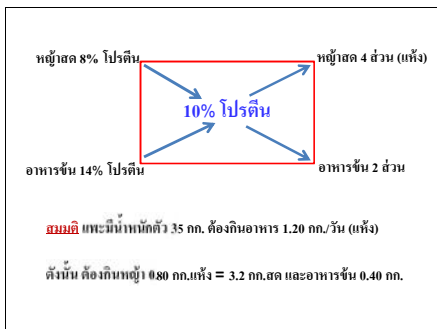
- ข้อบ่งชี้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ควรทราบ**
- รำละเอียดไม่ควรใช้เกิน 30% ในแพะโต และไม่ควรเกิน 15% ในแพะเล็ก
 - ยูเรียใช้ได้ไม่เกิน 3% ในแพะโต และต้องใช้ร่วมกับกำมะถันเสมอ แต่ไม่ควรใช้สำหรับแพะเล็ก
 - สามารถใช้กากน้ำตาลเพื่อเพิ่มความน่ากินได้ แต่ไม่ควรใช้เกิน 5% ในสูตรอาหาร
 - สามารถใช้ไขมันสัตว์หรือน้ำมันพืชเป็นแหล่งพลังงานเสริมได้ โดยเฉพาะแพะขุน แต่ไม่ควรใช้เกิน 3% ในสูตรอาหาร

Slide 27

อาหารผสมสำเร็จ (TMR)

อาหารหญ้า + อาหารข้น

Slide 28

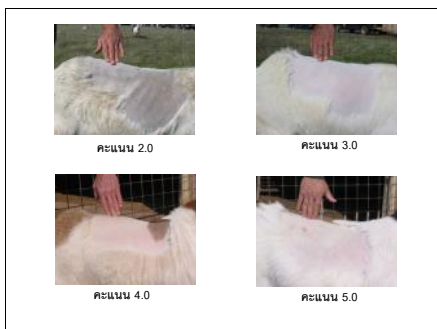


Slide 29

การทำ Flushing เพื่อเพิ่มอัตราการให้ลูก

- ให้อาหารเพิ่มในช่วง 30 วัน เมื่ออายุเข้าวัยผสมพันธุ์
- แพะสภาพร่างกายประมาณ 3 จากเต็ม 5 จะได้ผลดีที่สุด (อันมากเสี่ยงต่อการผสมไม่ติด)
- แม่เลี้ยงลูกควรมีสภาพร่างกายประมาณ 3.5-4

Slide 30



Slide 31

ประเด็นหรือเทคนิคเพิ่มเติมที่น่าสนใจ

- ❖ ในช่วงที่ขาดอาหารแบบอด (ช่วงใบเขียว) ควรมีการเสริมวิตามิน **AD₃E** โดยเฉพาะแพะกลุ่มพ่อ-แม่พันธุ์ แม่แพะเตี้ย ลูก
- ❖ แร่ธาตุก่อน
- ❖ อาหารก่อนคุณภาพสูง



Slide 32

ขอบคุณครับ